

Datum vergadering	31 oktober 2024
Omschrijving agendapunt	Voorstel tot vaststellen Regionale Energie Strategie 2.0 Zeeland
Portefeuillehouder	Wethouder B. Van Assche
Samenvatting	
In 2020 is de Regionale Energiestrategie 1.0 Zeeland (RES 1.0 Zeeland) opgeleverd. Sindsdien is er met toewijding en inzet vanuit de gemeenten, provincie en andere stakeholders gewerkt aan de verduurzaming van Zeeland. Er is echter een toenemende druk om het tempo te verhogen, door aangepaste ambities van het kabinet en Europese doelstellingen. De versnelling is ook noodzakelijk door recente ontwikkelingen. Denk aan recente uitspraken van de Raad van State (het Nevele-arrest), fluctuerende gasprijzen en tekorten aan arbeidskrachten en materialen, en niet te vergeten de netcongestie. Door alle veranderingen en onzekerheden zijn aanpassingsvermogen, veerkracht, samenwerking en toekomstgerichtheid van essentieel belang. Daarom hebben de samenwerkende overheden (de Zeeuwse gemeenten, de provincie Zeeland en het waterschap Scheldestromen) de RES hernieuwd. Dit gebeurde in overleg met maatschappelijke partners en andere belanghebbenden. De afspraken uit de RES 1.0 Zeeland dienden als basis voor de RES 2.0 Zeeland. De RES 2.0 Zeeland is een belangrijk instrument voor het realiseren van een duurzaam Zeeuws energiesysteem. In de RES 2.0 Zeeland verschuift de focus van vooral grootschalige wind- en zonne-energie naar het integrale energiesysteem, waarvan elektriciteit, gebouwde omgeving, mobiliteit en andere sectoren integraal onderdeel uitmaken	

Aan de raad,

In 2020 is de Regionale Energiestrategie 1.0 Zeeland (RES 1.0 Zeeland) opgeleverd. Sindsdien is er met toewijding en inzet vanuit de gemeenten, provincie en andere stakeholders gewerkt aan de verduurzaming van Zeeland. Er is echter een toenemende druk om het tempo te verhogen, door aangepaste ambities van het kabinet en Europese doelstellingen. De versnelling is ook noodzakelijk door recente ontwikkelingen. Denk aan recente uitspraken van de Raad van State (het Nevele-arrest), fluctuerende gasprijzen en tekorten aan arbeidskrachten en materialen, en niet te vergeten de netcongestie.

Door alle veranderingen en onzekerheden zijn aanpassingsvermogen, veerkracht, samenwerking en toekomstgerichtheid van essentieel belang. Daarom hebben de samenwerkende overheden (de Zeeuwse gemeenten, de provincie Zeeland en het waterschap Scheldestromen) de RES hernieuwd. Dit gebeurde in overleg met maatschappelijke partners en andere belanghebbenden. De afspraken uit de RES 1.0 Zeeland dienden als basis voor de RES 2.0 Zeeland. De RES 2.0 Zeeland is een belangrijk instrument voor het realiseren van een duurzaam Zeeuws energiesysteem. In de RES 2.0 Zeeland verschuift de focus van vooral grootschalige wind- en zonne-energie naar het integrale energiesysteem, waarvan elektriciteit, gebouwde omgeving, mobiliteit en andere sectoren integraal onderdeel uitmaken.

In 2022 startte het ambtelijk kernteam RES samen met de andere Zeeuwse partijen met het opstellen van een RES 2.0 Zeeland. Op 31 januari 2023 heeft u de thematische bouwstenen van de RES 2.0 Zeeland onderschreven en de gemeenteraad hierover geïnformeerd. Begin maart 2024 heeft u kennis genomen van de strategische kernpunten van de RES 2.0 Zeeland en de concept uitvoeringsagenda. U heeft de gemeenteraad hierover geïnformeerd door middel van een raadsinformatiebijeenkomst op 13 maart 2024.

Op 21 mei 2024 heeft u ingestemd met de concept RES 2.0 Zeeland en deze ter consultatie aan de gemeenteraad voorgelegd.

Naar aanleiding van de reacties uit de bestuurlijke consultatieronde voor de gemeenteraden heeft het kernteam RES de definitieve RES 2.0 Zeeland opgesteld die als bijlage 1 is bijgevoegd. De zienswijze notitie is als bijlage 2 bijgevoegd.

De RES 2.0 Zeeland is nu gereed voor vaststelling door provinciale staten, de gemeenteraden van de 13 Zeeuwse gemeenten en het algemeen bestuur van het waterschap. Met de RES 2.0 Zeeland geven we invulling aan het Klimaatakkoord op Zeeuwse schaal. De RES 2.0 Zeeland draagt bij aan de doelstelling om in 2030 de CO₂ uitstoot met 55% te reduceren en aan de gemeentelijke doelstelling om energieneutraal te zijn in 2050.

Advies

1.1. In de RES 2.0 Zeeland werken de Zeeuwse overheden, de netbeheerder en andere partijen samen om uitvoering te geven aan doelstellingen uit Klimaatakkoord.

Concrete doelstellingen uit de RES 2.0 Zeeland voor 2030 zijn:

- 3 Terawattuur (TWh) aan hernieuwbare energie. Hiermee draagt Zeeland bij aan de landelijke doelstelling van 35 TWh voor opwekking op land;
- Een opwekcapaciteit van 700 Megawatt (MW) voor windenergie. 601 MW is al gerealiseerd;
- Een opwekcapaciteit van 1000 MW voor zonne-energie, 687 MW is al gerealiseerd voornamelijk via 'zon op dak' en 'zon op land'. De voorkeur gaat uit naar zon op dak;
- Het isoleren van 32% van de woningen;
- Energiebesparing en verduurzamen van gebouwen;
- Een begin maken met de warmtetransitie.

Met deze doelstellingen draagt de RES 2.0 Zeeland ook bij aan onze gemeentelijke doelstelling om energieneutraal te zijn in 2050.

1.2. De RES 2.0 Zeeland is tot stand gekomen met betrokkenheid van verschillende groepen uit de samenleving.

Met de RES 2.0 Zeeland zetten we verder in op de brede steun, expertise en het netwerk dat binnen de RES is opgebouwd. In de aanloop naar deze fase zijn op 22 september 2022 en 2 november 2023 Energiedialogen gevoerd met het netwerk van de RES Zeeland. Deze dialogen boden een platform voor diverse belanghebbenden om hun inzichten en suggesties te delen.

Naast de Energiedialogen hebben er verschillende andere vormen van interactie plaatsgevonden, waaronder livestreams, webinars, rondetafelgesprekken, (gemeenteraads) informatiebijeenkomsten en een consultatieronde voor de gemeenteraden. Deze gelegenheden boden overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en netbeheerders de mogelijkheid om input te leveren op het concept van RES 2.0 Zeeland. Door de betrokkenheid van diverse stakeholders kunnen we rekenen op een breed draagvlak voor de energietransitie in onze regio.

2.1. De reacties uit de extra consultatieronde voor de gemeenteraden hebben we verzameld in de zienswijze notitie.

De besluitvorming over de RES 2.0 Zeeland ligt bij de Zeeuwse overheden. Voor de Zeeuwse gemeenten is de gemeenteraad bevoegd om de RES 2.0 Zeeland vast te stellen. Om deze reden zijn de gemeenteraden goed meegenomen in het proces voor het opstellen van de RES 2.0 Zeeland. We hebben de gemeenteraden door middel van raadsinformatiebrieven en bijeenkomsten meegenomen in het proces. Door middel van een bestuurlijke consultatieronde is een extra participatieronde voor de gemeenteraad gecreëerd om een reactie te geven op de concept RES. De reacties en op welke wijze deze zijn verwerkt in de definitieve RES 2.0 Zeeland hebben we weergegeven in de zienswijze notitie die we hebben bijgevoegd als bijlage 2.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de concept RES 2.0 zijn:

- We hebben het stuk geüpdatet naar de stand van zaken rondom beleid en rondom lopende processen, bijvoorbeeld;
 - o Hoofdstuk 3.6.1 Congestie management en 3.6.2 Buurtaanpak zijn herschreven naar de huidige stand van zaken op deze twee onderwerpen.
 - o De zin 'Hybride warmtepompen worden vanaf 2026 de standaard bij vervanging van de cv-ketel' is verwijderd in hoofdstuk 4.5.2. Individuele oplossingen.
 - o Hoofdstuk 4.5.4 Regionale warmtenetten is deels aangepast naar de huidige inzichten.
 - o Hoofdstuk 6.4 de Zeeuwse Energievisie is herschreven op basis van de meest recente versie van de contouren van de energievisie
- Naar aanleiding van de quickscan CO2 reductie uitvoeringsprogramma gebouwde omgeving zijn drie acties toegevoegd onder het onderdeel energiebesparing;
 - o In gesprek met de grootste energieverbruikers (niet SDR-bedrijven) om hen aan te sporen werk te maken van energiebesparing, met als streven 5% per jaar te besparen.
 - o Uitwerken plan om bedrijven extra te stimuleren om energie te besparen.
 - o Gemeente stellen een actieplan op voor de verduurzaming van monumentale woningen.

3.1. De gemeenteraad stelt de RES 2.0 Zeeland mede vast.

De besluitvorming over de RES 2.0 Zeeland ligt bij de Zeeuwse overheden. Voor de Zeeuwse gemeenten is de gemeenteraad bevoegd om de RES 2.0 Zeeland vast te stellen. Om deze reden zijn de gemeenteraden goed meegenomen in het proces voor het opstellen van de RES 2.0 Zeeland. We hebben de gemeenteraad door middel van raadsinformatiebriefjes en bijeenkomsten meegenomen in het proces. Door middel van een consultatieronde is een extra participatieronde voor de gemeenteraad gecreëerd om een reactie te geven op de concept RES 2.0 Zeeland.

Risico's en alternatieven

1.1 Geschikte locaties voor duurzame energieprojecten zijn schaars

Het vinden van geschikte locaties voor duurzame energieprojecten, zoals windturbines en zonneparken, kan leiden tot spanningen tussen de belangen van energieopwekking en de landschappelijke en ecologische waarden. Een balans tussen de noodzaak van duurzame energie en het behoud van het karakteristieke Zeeuwse landschap is cruciaal.

1.2 Behoud maatschappelijk draagvlak

Een punt van zorg is het creëren en behouden van maatschappelijk draagvlak voor de RES 2.0 in Zeeland. Ondanks de voordelen van duurzame energie, kunnen lokale gemeenschappen bezorgd zijn over mogelijke overlast, zoals geluidshinder van windturbines, of veranderingen in het landschap door zonneparken. Initiatiefnemers initiëren daarom een participatietraject voor burgers en belanghebbenden. Dit is essentieel om doelgroepen te betrekken bij de plannen en het besluitvormingsproces en zo de weerstand te verminderen en draagvlak te creëren.

1.3. De netwerkcapaciteit en infrastructuur kunnen de elektrificatie niet aan en de uitdagingen worden complexer

De sterk toenemende vraag naar elektriciteit en de toename van duurzame energie leiden tot netcongestie en de noodzaak om het elektriciteitsnetwerk te verzwaren en uit te breiden. Tegelijkertijd moeten de vraag naar en het aanbod van elektriciteit meer in balans worden gebracht, en de productie en de afname van elektriciteit zoveel mogelijk in elkaars nabijheid plaatsvinden. Uitdagingen voor de netbeheerder, maar ook voor de RES.

Duurzaamheid

Ja, deze nota draagt bij aan de pijler Energie. Het betreft het programmaonderdeel “Bijdragen aan de RES 2.0 beleidsvorming en vaststelling in 2024”. RES 2.0 streeft ernaar de regionale strategie voor energietransitie te versterken door geüpdatete doelen en actieplannen. Het richt zich op het effectiever integreren van hernieuwbare energie, het verbeteren van energie-efficiëntie, en het versterken van lokale betrokkenheid en samenwerking.

Verhouding tot het regeerprogramma

De ambities van de RES 2.0 Zeeland sluiten nauw aan bij de doelstellingen van het huidige regeerprogramma. Het regeerprogramma onderstreept dat de energietransitie niet alleen noodzakelijk is om klimaatdoelen te behalen, maar ook om Nederland minder afhankelijk te maken van schommelingen in de energieprijzen en geopolitieke spanningen.

Het regeerprogramma benadrukt het belang van “Groene Groei” en energieonafhankelijkheid als kernstrategieën. Dit sluit direct aan bij de doelstellingen van de RES 2.0 Zeeland om 3 TWh hernieuwbare energie op te wekken en bij te dragen aan de landelijke doelstellingen voor 2030. Daarnaast richt het regeerprogramma zich op het versnellen van de energietransitie. Dit benadrukt de noodzaak voor regio's, zoals Zeeland, om hun aandeel in de landelijke energietransitie te leveren.

Oostburg, 24 september 2024,

Hoogachtend,

De secretaris,	De burgemeester,
S.I. de Kievit-Minnaert	mr. M.M.D. Vermue

Bijlage(n):

- a. Aanbiedingsbrief RES 2.0
 - b. Regionale Energie Strategie 2.0 Zeeland
 - c. Zienswijze notitie
-

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. ; 24 september 2024

Gelet op artikel 147, lid 2 van de Gemeentewet;

BESLUIT:

1. De Regionale Energie Strategie 2.0 Zeeland vast te stellen

Sluis, 31 oktober 2024

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,

mr. P. T. G Claeijs

De voorzitter,

mr. M. M. D. Vermue